

Брюксел, 14 март 2024 г.
(OR. en)

7725/24

Междуетноститутуционално досие:
2023/0234(COD)

ENV 296
COMPET 321
SAN 160
MI 299
IND 154
CONSOM 105
ENT 64
FOOD 42
AGRI 219
CODEC 797

БЕЛЕЖКА

От:	Генералния секретариат на Съвета
До:	Съвета
№ док. Ком.:	11624/23 + ADD 1 – COM(2023) 420 final
Относно:	Предложение за ДИРЕКТИВА НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА за изменение на Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците — Ориентационен дебат

1. На 5 юли 2023 г. Комисията представи предложение за целево изменение на Директива 2008/98/ЕО (по-нататък: Рамкова директива за отпадъците) с фокус върху два сектора с голямо потребление на ресурси: текстилната промишленост и хранителната промишленост. Предложението е неразделна част от документите, съставляващи Европейския зелен пакт, и надгражда върху инициативите на Комисията, като Плана за действие относно кръговата икономика, стратегията „От фермата до трапезата“ и Стратегията на ЕС за устойчиви и кръгови текстилни изделия.

2. На 12 юли 2023 г. Комисията представи на работна група „Околна среда“ законодателното си предложение и придружаващата го оценка на въздействието. Работна група „Околна среда“ разгледа предложението задълбочено и предостави насоки за работата на председателството по изготвянето на компромисни текстове в хода на други шест заседания. Въз основа на тези обсъждания и на писмените бележки на делегациите председателството подготвя мандат на Съвета за водене на преговори, който ще бъде публикуван преди края на законодателния цикъл. С цел да се постигне по-нататъшен напредък по досието, бяха набелязани два въпроса, изискващи политически насоки от Съвета.
 3. За да насочи обсъжданията на предстоящото заседание на Съвета (Околна среда) на 25 март 2024 г., председателството изготви информационен документ и въпроси, поместени в приложението към настоящата бележка.
-

**Предложение за директива на Европейския парламент и на Съвета за изменение на
Директива 2008/98/ЕО относно отпадъците**

— Бележка на председателството с въпроси към министрите —

Във фокуса на изменението на Рамковата директива за отпадъците, представено от Комисията на 5 юли 2023 г., попадат два сектора с голямо потребление на ресурси: текстилната промишленост и хранителната промишленост, а целта е да се увеличи напредъкът на ЕС по линия на Европейския зелен пакт и инициативите на Комисията, като Плана за действие относно кръговата икономика, стратегията „От фермата до трапезата“ и Стратегията на ЕС за устойчиви и кръгови текстилни изделия. Целта на изменението е да се намали въздействието върху околната среда и климата от управлението на текстилните отпадъци и образуването на хранителни отпадъци и да се подобри качеството на околната среда и общественото здраве в тези области, в съответствие с йерархията на отпадъците, както и да се допринесе за продоволствената сигурност.

Актуално състояние на работата в Съвета

Предложението се разглежда в рамките на работна група „Околна среда“. То беше представено в работна група „Околна среда“ на 12 юли 2023 г., по време на испанското председателство. На заседанието на Съвета по селско стопанство и рибарство от 23 октомври 2023 г. министрите проведоха обмен на мнения по предложението.

Белгийското председателство посвети шест заседания на работна група „Околна среда“ за задълбочено обсъждане на предложението. Като цяло, държавите членки реагираха положително на целите на предложението по отношение както на хранителните, така и на текстилните отпадъци. След задълбоченото обсъждане по време на заседанията на работна група „Околна среда“ председателството представи проект на преработен текст, който съдържа изменения както на политически, така и на технически аспекти, предлага решение на основните въпроси, доуточнява предложението, като добавя определения, и гарантира съответствие с други законодателни актове (за отпадъците).

Хранителни отпадъци

В настоящата Рамкова директива за отпадъците (РДО) вече се предвижда приемането от държавите членки на програми за предотвратяване на хранителните отпадъци, а сред мерките, които да бъдат включени, се посочва насърчаването на даряването на храни. Делегациите приветстваха като цяло предложените нови мерки за предотвратяване на хранителните отпадъци, както и предложението на председателството да се уточни, че списъкът представлява минимален списък с мерки, които държавите членки ще включат в своите програми за предотвратяване на хранителните отпадъци (ППХО). Някои делегации искат да добавят към този списък примерни мерки, или в съответния член, или в приложение IV, а други поискаха повече гъвкавост по отношение на мерките, които ще се вземат за предотвратяване на хранителните отпадъци.

В обхвата на предложените правно обвързващи цели за намаляване на хранителните отпадъци се включва преработването и промишленото производство на храни, търговията на дребно и разпространението по друг начин на храни, в ресторантите и заведенията за хранене, както и в домакинствата. По-конкретно, предлага се следните цели да бъдат постигнати до 2030 г. на национално равнище:

- да се намали образуването на хранителни отпадъци в преработката и производството с 10 % в сравнение с количеството, образувано през 2020 г.;
- да се намали образуването на хранителни отпадъци на глава от населението общо при търговията на дребно и разпространението по друг начин на храни, в ресторантите и заведенията за хранене, както и в домакинствата, с 30 % в сравнение с количеството, образувано през 2020 г.

Обсъдено беше, че предложението не определя цел за намаляване на първичното производство. Този въпрос може да бъде проучен по време на прегледа, предвиден да се извърши до края на 2027 г., а целите да бъдат разширени и до други етапи от веригата за доставка на храни.

По отношение на предложените целеви равнища в хода на дискусиите по искане на различни държави членки бяха проучени възможности за потенциално повишени или понижени целеви равнища. Една от основните дискуссионни точки беше въпросът за фракцията от негодни за консумация хранителни отпадъци, която е включена в предложените цели и не може да бъде лесно намалена. На този етап напредъкът по конкретния въпрос е невъзможен поради липсата на съгласувано определение за годните за консумация хранителни отпадъци и липсата на съответни данни за 2020 г. и 2021 г. С настоящото изменение следва да се насърчи подобряването на методите за измерване на фракцията от годни за консумация хранителни отпадъци и да се уточни, че при прегледа през 2027 г. следва да се проучи свързаната с нея цел.

Държавите членки изразиха загриженост относно базовата година предвид въздействието на пандемията от COVID-19 през 2020 г. Държавите членки приветстваха възможностите за използване на предходна референтна година, ако са налични необходимите данни. Държавите членки предложиха също да бъде възможно използването на по-късна референтна година.

В хода на техническите обсъждания бе проучен и евентуален корекционен фактор, който отчита въздействието на туризма върху нивата на хранителни отпадъци.

Текстилни отпадъци

С изменението се въвежда схема за разширена отговорност на производителя (РОП) по отношение на текстилните изделия, като производителите на текстилни изделия се задължават да покриват разходите за управление на текстилните отпадъци. На свой ред тези схеми ще стимулират намаляването на отпадъците и ще увеличат кръговостта на текстилните изделия. Държавите членки отправиха широк призив за включване на микропредприятията в схемите за РОП, като същевременно признаха необходимостта и възможността за облекчаване на непропорционалната административна тежест за тези производители.

За да се избегне недостатъчното финансиране на схемите за РОП в държавите членки, които получават големи обеми използвани текстилни изделия на националния си пазар, беше предложено държавите членки да могат да включат в схемите за РОП операторите в областта на търговската повторна употреба, за да се покрият разходите за третиране на текстилните отпадъци. Режимът на финансиране на схемите за РОП следва да бъде подложен на оценка от Комисията на по-късен етап.

Една от целите на предложението, която беше широко подкрепена от държавите членки, е да се прекрати незаконната практика на превозване на текстилни отпадъци, представени като използвани текстилни изделия. По тази причина в предложението се посочва, че преди етапа на професионално сортиране всички разделно събрани използвани и отпадъчни текстилни изделия, свързани с текстил продукти и обувки („текстил“) се считат за отпадъци с изключение на използвани текстилни изделия, които по професионална оценка са годни за повторна употреба от операторите за повторна употреба или субектите на социалната икономика в пункта за събиране от крайни потребители и не следва да се считат за отпадъци. Професионалното сортиране следва да дава възможност за ясно разграничаване между превоза на текстилни отпадъци и на използвани текстилни изделия, предназначени за повторна употреба. Превозът на текстилни отпадъци (предназначени например за рециклиране или за подготовка за повторна употреба, като по-нататъшно сортиране или поправка) ще продължи да бъде предмет на Регламента относно превозите на отпадъци, докато професионалният превоз на използвани текстилни изделия, които не са отпадъци и са предназначени за повторна употреба, ще бъде предмет на специфичните разпоредби на Рамковата директива за отпадъците.

Субектите на социалната икономика играят ключова роля в съществуващите системи за събиране на текстилни изделия в държавите членки. Предложението признава ключовата им роля в съществуващите системи за събиране на текстилни изделия и цели да поддържа и подпомага техните дейности по управление на използвани текстилни изделия в контекста на разширената отговорност на производителя. Председателството предложи да се дефинират ясно субектите на социалната икономика, за да се избегнат „вратичките“, да се защитят дейностите на субектите на социалната икономика и да се изяснят техните задължения по отношение на докладването и сортирането.

В допълнение към вече съществуващите задължения на държавите членки да създадат разделно събиране на текстилни изделия до 1 януари 2025 г., в предложението се уточнява, че държавите членки гарантират, че системата за събиране, създадена от организациите за отговорност на производителя, поддържа устойчиво увеличаване на равнищата на разделно събиране, за да се постигнат технически осъществими количества на разделно събиране, като се вземат предвид добрите практики. Поради липсата на надеждни данни предложението не поставя цели за предотвратяване, повторна употреба или рециклиране на текстилни отпадъци. С евентуална клауза за преразглеждане до края на 2028 г. на Комисията би могло да бъде възложено да обмисли определянето на цели за предотвратяване на образуването на отпадъци, събиране, подготовка за повторна употреба и рециклиране на текстилни отпадъци.

Въпроси към министрите

- *Като се вземат предвид обхватът и наличните данни, събрани по време на неотдавнашния мониторинг на хранителните отпадъци, съгласни ли сте, че предложените обвързващи цели са подходящи и изпълними за държавите членки, за да се помогне за постигането на целта по ЦУР за намаляване на глобалните хранителни отпадъци на равнището на търговията на дребно и при потребителите с 50% на глава от населението и загубите на храна по веригите за производство и доставки до 2030 г.?*
 - *С оглед на необходимостта от справяне с въздействието на текстилните отпадъци върху околната среда, считате ли предложената разширена отговорност на производителите на текстилни изделия за ефективна мярка, основана на принципите на йерархията на отпадъците, като същевременно се защита и засилва ролята на субектите на социалната икономика?*
-